

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an 80 „		
Pe un pătrar de an 40 „		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

Nr. 2582 E 1929.

Către Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Arătându-se ca o necesitate arendată și imperioasă crearea unui „Fond pentru acoperirea trebuințelor bisericești eparhiale”, spre a se putea asigura o mișcare mai liberă a bisericii noastre eparhiale în cadrul material, — am înființat un atare fond, — pe care Consiliul eparhial l-a decretat și din partea sa de înființat, ceea ce adunarea eparhială a luat la cunoștință.

Pentru augmentarea acestui fond, de mare importanță pentru biserică, Consiliul eparhial a decis, ca în toate bisericile din eparhia noastră să se poarte în fiecare an, un tas la Sărbătoarea „Învierii Domnului”, având rezultatul a se trimite Cassei diecezane, pe lângă câte un tablou, prin Oficiile protopresbiterale, cu excepțiunea comunelor bisericești aparținătoare protopresbiteratului Caransebeș, a căror oficii parohiale vor depozita banii colectați cu acest tas, direct Cassei diecezane.

Caransebeș, în 20 Aprilie 1932.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

După alegerile eparhiale.

De: Prof. **Enea Hodoș**

Alegerile pentru adunările eparhiale, în întreaga noastră biserică ortodoxă, s'au terminat în multe locuri cu bine, — iar în alte locuri, în deosebi, în vechiul regat, nu fără mari conflicte, cu rostul sfintei biserici a neamului românesc.

Vom avea, în apropiatele adunări eparhiale, membri aleși pe temeiul calităților netăgăduite, de care s'au învrednicit și până acum în cor-

porația unde au lucrat; — și vom avea, alături de dâșii, membri aleși mai vărtos din motivul apartinerii lor la una sau alta dintre grupările politice.

De regretat e faptul, când persoane de seamă ale vieții publice și buni ortodoxi se înlătură fără motiv, pentru a face loc elementelor, care nu prea au la activul lor, alt titlu de mândrie, decât poate o hârtiuță, că s'au înseris în cadrele cutariu partid politic...

Până la crearea regulamentului uniform și obligatoriu, care să garanteze pretutindeni o mai norocoasă formare a viitoarelor adunări eparhiale, centrele bisericești au dat la vremea sa, instrucțiunile trebuitoare: acolo unde instrucțiunile date s'au executat conștiincios, „politica” a jucat rolul de **a doua mână** și alegerile îndeplinite au înălțat prestigiul bisericii și al alegătorilor; — și dimpotrivă...

Rămâne, firește, un corectiv și aici: al *invalidărilor* de alegeri contestate, spre a îndulci, parțial cel puțin, ceea ce s'a comis în osârdie politică ce putea să lipsească.

Alt corectiv, spre a micșora, pe viitor, sbuciumările de prisos, ar fi adoptarea părerii ce se ivește în unele cercuri de alegători, și adecă: votul general să fie mărginit la *alegerile parohiale*; iar la cele pentru membrii mireni ai adunărilor *eparhiale* să voteze numai *consilierii parohiali și episcopii*. S'ar săvârși, astfel, o selecțiune între voianții mai puțin influențabili și mai înțelegători ai însemnătății adunărilor eparhiale. Și vor mai fi și alte mijloace.

Ferestrele trebuie, în orice caz, larg deschise, pentruca politicianismul, lacom și coruptor, să-și găsească ieșirea, spre folosul bisericii și al țării întregi.

La trecutul diecezei Caransebeşului.

De: **Dr. Ştefan Pop**

(Continuare)

În Muntenia ajunge Maxim la chiemarea lui Radu IV cel mare, deoarece mitropolitul Nifon venind în conflict cu Radu, părăseşte ţara! Maxim împacă pe Radu cu Bogdan III al Moldovei. Tipăreşte cărţi rituale sârbeşti în Târgovişte. El e văr cu Despina soţia lui Neagoe vodă şi așa înrudit şi cu Doamna lui Petru Rareş. De murit moare totuşi în Tusculanul său iubit Cruşedol cu titlul vechi de mitropolit al Cruşedolului.⁵²⁾

Episcopia Râmnicului deşi fu scoasă de sub mitropolia din Bucureşti încă în 22 Febr. 1719, abia în 1725 îngăduesc nemţii să se împreuneze cu mitropolia Beogradului şi a Banatului, însă nu fără oarecare rezerve. Era şi din seamă afară dificilă o orientare şi orânduire definitivă! Se ştie azi perfect, că unii doriau încorporarea bisericii oltenice la Beograd, alţii la Carloviţ în una cu românimea ardeleană şi bănăţeană; alţii şi aceştia erau mai mulţi, mai selecti şi mai tari, cari luptau desperaţi pentru a se da mitropolie proprie Olteniei, cum adecă avea pe vremi. Trei episcopi ai Olteniei vreu se ştie de vremuri când le-ar fi fost sufragantă episcopia de Mehadia: Ignatie (un sârb) 1646, Damaschin 1719 şi Inochentie 1734.

Mitropolitul Beogradului Moisa Petrovici, om cu planuri mari şi orizonturi largi, poate mult mai largi şi mai senine ca a multor generali austrieci, cari tot mereu îl încolţau de toate laturele, află cu cale acum aş muta sta-tornic domiciliul său dela spatele lui Dumnezeu din Beograd, în mijlocul lumii noi şi mari a viniei sale duhovniceşti, în chiar capitala, rezidenţială şi inima *noilor săi cutropitori*; că de aci din Timişoara, să poată afla mai cu uşurinţă planurile stăpânirii şi că să-i pareze mai la timp loviturile. Se aşeză în Timişoara la 1721, de unde iese peste cinci ani în 1726, când adecă congresul naţional îl proclamă mitropolit unic al unitelor mitropoliate Beograd—Carloviţ, *cu sediul în Carloviţ*⁵³⁾; după ce slăbănogitul şi ramolitul mitropolit al Carloviţului Vichentie Popovici pristăvise la 29 Octombrie 1725. Altcum inimosul Moisa Petrovici, avea un fel de *ius ad rem* asupra scaunului Carloviţului,

încă din anul 1722, când sârbii săi îl decretaseră de coadjutor lui Vichentie Popovici.

Cu toate, că în cele din urmă mitropolitul tribun Moisa Petrovici îşi văzu visul împlinit, de a aduna în un unic corp bisericesc şi naţional, pe toţi sârbii săi din diasporă, el nu era sufleteşte încă deplin mulţumit, deoarece uniunea nu era efectivă în toate fibrele vieţii publice bisericesti şi naţionale. Căutau şi aflau destule impedimente cei din fruntea ţării, că bucuria acatolicilor să nu fie întregă. Intransigentul sârb şi ortodoxul veritabil, care era mitropolitul Moisa Petrovici, moare în 7 August 1730 şi acum uniunea îşi capătă eficacitate pe toată linia.

Ci dacă potenţii vremii nu puteau răbda pe Moisa Petrovici, nu fură mai norocoşi nici în alegerea urmaşului aceluia din 4 Febr. 1831.

Vichentie Ioanovici e tot așa de activ, rezolut şi prudent, ca despomenitul său antecesor. Se potieni însă îndată la începutul carierii sale strălucite, în aventura de a se uni el şi turma sa cuvântatoare cu Roma! El unul despre care ştim, că făcuse *tabula rasa*, din toate opintirile calolicilor bihoreni, pe vremea când arhipăstorea la Arad⁵⁴⁾. Mai şti, poate numai cu condiţia aceasta îl vor fi propus spre confirmare potenţii militari şi clericali ai Banatului⁵⁵⁾. Unii ar crede, că blidul de linte al poticnirii acesteia, ar fi fost făgădaşul domnilor dela curtea Vienii, că-l vor crea patriarh naţional, scaun vacant din 1706⁵⁶⁾. Oricare va fi cauza smintealei, dictonul vechi se adevări, că „hones mutant mores“. Altcum se prea poate, că mitropolitul Vichentie Ioanovici nu era un filocalic, se prefăcea numai, cum adecă s'a mai prefăcut în 1713 un predecesor al său la Arad, episcopul Ioanichie Martinovici⁵⁷⁾. În timpul mai recent istoricii sârbii îi fac apărarea mitropolitului arhiepiscop Vichentie Ioanovici⁵⁸⁾.

(Urmează)

54) Conf. aici pag. 32 şi 37 cu notele subliniare.

55) Banatul a fost sub administrare militară până în 1751. Generalii şi jezuiţii nemţi erau mici, mari, pretutindenea. Chiar şi la episcopia Timişorii; ei împedecau şi pe episcopul canonic în guvernarea diecezii sale. Îi răpiseră până şi o bună parte a dotaţiei sale, etc.

56) Lupaş, o. c. 135 şi op. prezent nota 58.

57) Şaguna, o. c. II, 222. Lupaş, o. c. 134. Gruia, pe larg despre Martinovici în „Rev. Teologică“, Sibiu 1908 (an. II), pag. 200—201. Dr. Popovici, „Uniunea“ o. c. 227. Nilles, I. c. II, 604. Boros, „Unirea“ I. c. 1892, pag. 206. Idem „Cult. Creşt.“ I. c. ex 192), pag. 282. Eus. Popovici, o. c. IV, 491. Nicolae Tincu Velia, în opul său „Istoria bisericăscă politico-naţională“, Sibiu 1865, pag. 107; 108; 109; 110; 11; 126; voeşte a arăta, că Ioanichie Martinovici a fost episcop în Arad, apoi în Timişoara şi că acest Ioanichie Martinovici ar fi identic cu Ioanichie Vladislavici, cel care tradase pe turci la Eugen de Savoya. Nu se poate nici combate, nici verifica.

58) Vezi aici pag. 32 cu nota, apoi pag. 37 şi iarăşi nota 56.

52) Pr. Gheorghe I. Gibescu. *Istoricul Mitropoliei Ungro-Vlahtiei*. Bucureşti 1907, pag. 57—8.

53) Borovszky, o. c. 75. Lupaş, o. c. 139. Eus. Popovici, o. c. IV, 483. Dobrescu, o. c. 16; 21; 53—55. P. Bizerea, în ziar „Curentul“. Bucureşti 1931, Nov. 1. Duminecă nr. 1352, pag. 2, greşeşte scriind, că sediul e în Beograd.

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de **Isaia Suru**

Primul concordat în legătură cu această chestiune a fost în 1105, în Anglia. Este încheiat între papa Pascal II și regele Henric I. Tratatивele au avut loc în mănăstirea Bec din Normandia. La ele au luat parte și Anselm, arhiepiscop de Chantorbery.

Convenția dela Sutri (1111). Tot în legătură cu lupta pentru investitura este și această convenție. Pascal al II-lea nevoind să dea coroana imperială până ce Henric al V-lea nu cedează investitura Neputându-se înțelege, Henric îl face pe papă prinsonier 60 de zile; papa cedează investitura, acorda coroana lui Henric și se obligă a nu mai pronunța nici odată anatema în contra lui³⁾. Dar, la 1112 și 1116, 2 concilii ținute la Lateran au nimicit această convenție pe motiv că a fost încheiată prin silnicie și violență.

Adevărata eră concordatară e inaugurată la 23 Septembrie 1112 prin concordatul dela Worms⁴⁾ numit „Pactum Calixtinum vol Wormatiense“. Este încheiat între papa Calixt II și Henric V și întărit de I-ul sinod lateran. Actul papei prin care este întărit acest concordat poartă numele de „Privilegium Calixti papae secundi“, iar a împăratului „Praeceptum Henrici Imperatoris“⁵⁾. Acest concordat se ocupă de două chestiuni principale I. Alegerea episcopilor și abaților II. Investitura.

I. Alegerea episcopilor și abaților să se facă în prezența împăraților. Cât privește, cazul când s'ar ivi o neînțelegere, e discuție dacă împăratul o rezolvă singur, numai ținând seamă de sfatul reprezentanților Bisericii, ori el nu mai avea să asigure executarea deciziunilor date de reprezentanții Bisericii⁶⁾. II. Investitura. Ideia de bază de unde-și are izvorul această chestiune este următoarea: Inelul episcopului e considerat ca semnul legăturii, căsătoriei spirituale cu Biserica, iar cârja semnul funcțiunii pastorale; ori dacă împăratul conferă aceste semne, papa credea, că prin aceasta, autoritatea laică confera pe cea spirituală⁷⁾. De aceea se și adresează papa lui Henric: „Biserica nu vrea să-și revendice nimic din dreptul tău și nu

poftim nici gloria regatului nici a imperiului. Capete-și Biserica numai ce este a lui Christos și aibă împăratul ce este al său“⁸⁾

Astfel s'a decis prin acest concordat ca cârja și inelul să fie date episcopului de papă, iar sceptrul, semnul conferirii bunurilor ce i-se cuvin episcopului, dela împărat. Această soluție de altfel împrumutată din concordatul englez dela 1105.⁹⁾

Acest concordat a mai fost întărit odată printr'o convenție în 1177 de papa Alexandru al III și Frederic I.

Regele englez Henric al II pentru a micșora puterea Bisericii, publică în 25 Ianuarie 1164 așa numitele „Constituțiuni de Clarendon“ (în această localitate au fost făcute). Cu privire la acestea se face un concordat la 1876.

La 1288 papa Nicolae al IV, a întărit înțelegerea dintre regele Portugaliei Dionisie și episcopatul regatului său (40 de articole) pentru a pune capăt unor abuzuri, ale puterii lumești, cu privire la unele beneficii bisericesti și la libertatea clerului.

La 1418 la sinodul dela Constanța (1414—1418) s'au făcut așa numitele „Non nulla capitula concordata et abtroque suscepta“. De fapt au fost trei concordate, între papa Martin V-lea și diferitele națiuni, prin cari se fac diferite concesii, acestor națiuni. Aceste trei concordate s'au făcut așa: 1. Cu națiunea germană și cuprinde Polonia, Ungaria și Scandinavia; 2. Cu națiunile latine, cuprinde Italia, Franța, Spania — de unde i-se zice și concordatul romanic; și al 3-lea cu Anglia. Cele două dintâu s'au încheiat pe cinci ani — căci după cinci ani urma o sesiune nouă a sinodului — iar cel englez, fiind de mai puțină însemnătate, nu s'a ținut atâta cont de el, astfel a fost încheiat fără limită. În aceste concordate națiunile caută să se apere contra lăcomiei curiei papale și contra traficului făcut de ea. Așa că aceste concordate au fost mai mult un compromis¹⁰⁾. El se ocupă mai pe larg de organizarea colegiului cardinalilor și unele chestiuni de ordin curat material — în deosebi cele în legătură cu cuvenitele curiei papale. Unii nici nu consideră acest compromis de adevărate concordate, fiindcă prin ele nu se stabilește raportul dintre Stat și Biserică, ci raportul dintre diferitele Biserici catolice și curia papală, căutând prin ele să restabilească ordinea din Biserică și să-și apere libertatea împotriva pretențiilor curiale.

3) După E. Amann o. c. col. 730.

4) W. Kahl nu-i recunoaște calitatea de concordat pe motiv, că lipsește forma scrisă a contractelor. După I. Reiner o. c. p. 605. Dar, fiindcă fiecare parte separat recunoaște concesii celeilalte părți, — deci, concesii reciproce, — este considerat ca începutul erei concordatară.

5) I. Reiner o. c. p. 683.

6) După E. Amann o. c. col. 730.

7) Idem.

8) N. Iorga o. c. p. 172 „Obtineat Ecclesia quod Christi est“.

9) E. Amann o. c. col. 730.

10) R. Cândea o. c. p. 43.

Acest concordat e considerat de unii ca tratative premergătoare, pentru concordatul ce s'a încheiat cu principii germani la Viena în 1448. Un concordat a fost încheiat de papa Eugeniu al IV în 1447. A fost precedat de tratativele reprezentanților principilor germani, ce s'au făcut în două diete în 1446 la Francfurt am Main — din care cauză i-se zice concordatul dela Francfurt. A fost primit de papa Eugeniu al IV-lea, doar pe patul de moarte, prin „litteras concordatarum“¹¹⁾, dar și atunci foarte vag și condiționat. Aceste deziderate ale principilor germani, primite de papă, se ocupă de unele drepturi ale bisericii, ale principilor și ale papilor, deci raportul dintre Biserică, principii și papă.

Ca o continuare a acestui concordat este cel din 17 Februarie 1448, din Viena, care pe papa Nicolae al V-lea îl întărește sărbătorește în 19 Maiu 1448. Acest concordat precedat de recunoașterea lui Nicolae de Papă, căci mai era și Felix al V-lea papă basilian, a fost recunoscut de către cei mai mulți prinți germani la Aschaffenburg. Hotărârile acestui concordat sunt cam identice cu cel dela Constanța¹²⁾.

Concordatul dela 18 August 1516. A fost încheiat după tratative de jumătate de an, făcute la Bologna, între șiretul Papă Leon X și Francisc I, regele Franței. Motivul, pentru care s'a încheiat acest concordat e, că Papii nu se puteau împăca cu sancțiunea pragmatică¹³⁾, o constituție după cum o numeau ei, schismatică. Acest concordat cu mare greutate a fost primit de Camera Franceză, în 22 Martie 1518. Atât de mare a fost opoziția încât chiar Regele Francisc I, merge în parlament în 16 Februarie 1517, ca să poată face să fie primit acest concordat de către parlament, dar nu reușește¹⁴⁾. El intră în vigoare abia în 24 Iulie 1518. Cu toate acestea puternica opoziție n'a încetat de a protesta mereu contra lui chiar și până în 1583. Ceeace a cauzat această opoziție, a fost, că prin acest concordat s'a căutat să se abroage acele dispoziții, scrisă în spiritul libertăților galicane din sancțiunea pragmatică, pe cât de scumpe francezilor pe atât antipatice curiei papale. Regele susținea acest concordat, fiindcă prin el i-se dădeau drepturi mari — de a numi

episcop și venitele ce decurgeau din aceasta¹⁵⁾ — iar papa era bucoros, că s'a scăpat de unele hotărâri ale pragmaticei, cari erau cu totul în defavorul lui, ca superioritatea conciliilor față de papă, (ca și la sinodul dela Constanța 1414¹⁶⁾ etc.) Prin acest concordat unele din hotărârile pragmatice se abrogă, unele se schimbă și altele se primesc nemodificate.

Dar, din drepturile de odinioară ale papei în Franța — adică în biserica catolică din Franța, nu rămân decât slabe urme și acestea făcute, ca concesiuni din partea regelui francez, din motive curat politice.

(Urmează)

Sf. taină „Mărturisirea“.

de preotul **Sinesiu Bistreanu**.

„Cred în ceea ce îndeplinesc
cei chemați“.

Dacă noi, venerați confrați, suntem din voința dumnezeiască servitorii sf. altar și avem misiunea sublimă de a administra sf. taine, vă rog mult pentru nițică indulgență, ca să-mi desfășur ideile după priceperea mea mărginită, încât să refere la sfânta taină a mărturisirei; iar din motivul că această sf. taină e de mare însemnatate în viața creștinească, și ca încâtva să corespund cuvintelor apostolului neamurilor în epistola I-a către Corinteni IV. 1, cari sună: „Așa să ne socotească omul, ca pe niște servitori ai lui Christos și ispravnici a tainelor lui Dumnezeu“, voiu nizui a le espune în cele urimătoare.

Chiar un cărturar sătesc are deobligământ față de semenii și consortii săi: a le da sfat potrivit științei și poziției sale; iar de e om conștiințios o face aceasta cu ardoare și cu întreaga comoară a credinței sale.

Ca ideal de adevărat duhovnic ne servește ap. Pavel, carele mărturisea scriind: „tuturor serv m'am făcut!“

A fi considerat de păstor al sufletelor e sublim, dar, cu grea responsabilitate, căci într'un fel conduce Dumnezeu sufletul omului și cu totul altfel o face omul.

Suntem preoți și muncim în via Domnului, dar câte decepțiuni nu ne ajung?

Și deși sunt preot și duhovnic, dar și om sunt, om cu anumite porniri și însușiri mai mult rele.

Ca duhovnic era necesar să fi fost bun preot, blând confesor, cuvântător deplin, catihet devotat, mângâitor bolnavilor administrator conștiu al averii bisericestii

11) 3 Bule și un breve, 5—7 Februarie 1447 după R. Cădea o. c. p. 49.

12) Idem pag. 50.

13) Prin ea se restrânge și se limitează puterea Papilor asupra Bisericii Franceze. Se zice că chiar Ludovic cel Sfânt ar fi promulgat o sancțiune. Sancțiunea pragmatică a fost făcută de reprezentanții Bisericii Franceze și apoi iscălită de regele Carol VII în 7 Iulie 1438. Prin ea se caută să se aplice deciziile consiliului dela Basel.

14) Migne Dict. Dr. Canon Col. 585.

15) Prin numirea episcopilor Regele primia un venit aproape cât al Statului Francez întreg (După R. Cădea o. c. p. 56) Din aceasta ne putem închipui ce venite aveau papii pe vremurile acelea.

16) Ședința din 6 Aprilie 1415.

și în tine și econom rațional. Mai e necesar să fie cântăreț și n'ar strica să fie dester scrietor. N'ar fi în detrimentul auto-rității sale dacă ar fi dibaciu și'n viața socială.

Numai un duhovnic care în daraverile zilnice știe a trata cu poporul, acela e iubit și ascultat; dimpotrivă, fie preotul cât de cult, dacă nu-i succede a cuceri inima păstoritului, e pururea considerat ca strein. Poporul îl stimează, dar nu-l iubește.

Să nu ezităm deci de a ajunge în contact cu poporul, să ne nizuim a-i studia caracterul, să ne câștigăm cunoștințe temeinice a istoriei țării noastre și despre chestiile sociale și să cetim în continu, prin ce ne însușim detaliate cunoștințe a calităților individuale a poporului... și acestea toate ne vor fi de folos.

Idealul meu, ca preot, să-mi fie îngrijirea de satul în carele locuiesc, dar nu numai satul, ci și de însăși singuratică casă a fiecărui credincios.

Și dacă preotul e administratorul sf. taine, să recere de la dânsul curățenia ingerilor și sfințenia sf. Ioan Botezătorul, și prea adeseaori nu suntem demni de așa ceva.

Preotului îi s'a încredințat ceea-ce nici îngerii n'au, căci el e unicul care a primit darul de a deslega în taina mărturisirii și de a mijloci ca creștinul să se apropie și să primească sf. cuminecătură.

Femeia grav bolnavă credea, că numai atingându-se de haina Mântuitorului, se va vindeca; iar convingerea ei și credința aceasta hotărâtoare, i-a adus însănătoșirea: mărturisindu-și Mântuitorului îndrăzneala atingerii.

Și noi, venerați confrăți, ca preoți sfințiți, suntem datorți să dăm creștinului ocazie de îndreptare prin mărturisire și împărtașenie. Din acest motiv să cere ca noi înși-ne să avem ferma credință și convingere, că această misiune o îndeplinim aievea în numele Mântuitorului. Dar aceasta s'o facem cu desăvârșită evlavie sau eucernicie, cu sinceritate și multă convingere. Că procedând noi cu ușurință ca năimitul, numai ne îngreunăm poziția și apăsăm conștiința, acest judecător neimblânzit.

Era o vreme când unul fiește ca ele dintre noi ne asemănam acelui nefericit surdo-mut, care timid se apropia de marele doctor Christos,... și s'a apropiat, momentul, că acest mare doctor ne-a atins cu mâna sa vindecătoare, și auzind noi vöcea sa dumnezească am primit auz și glas ca să auzim și să vestim credința noastră întru El; iar acest moment mare era sf. botez, prin care ne-am curățit de păcatul moștenit și am intrat în societatea creștinilor.

Și ce credeți, cari dintre noi n'ar dori iarăși să devină în starea aceea de a se apropia de baptisteriu, de a deveni iarăși aceia ființă inocentă cum era odinioară și nu ca în prezente împovărați cu multe greșeli.

(Urmează)

Ș T I R I

Locale.

Duminecă 17 I. c., la sfânta liturgie a predicat pâr. diacon *Pavel Bogoevici*, vorbind despre însemnătatea sfintei taine a „*Euharistiei*“. Subiectul predicii prezintând interes, creștinii au ascultat cu atențiune pe predicator. Răspunzoriile liturgice l-o dat „*Corul Catedral*“, dând un sărbătoresc aspect oficerii serviciului divin.

La *vecernie*, în cadrul conferințelor aranjate de „*Societatea femeilor ort. rom.*“ din Loc, a vorbit pâr. diacon prof. *Constantiu Rudnean*, despre „*Procesul religios și juridic al Mântuitorului Iisus Christos*“.

Sfinții Evangheliști au dat o importanță deosebită procesului Domnului nostru Iisus Christos, ci l-au descris în mod sobru, dar dramatic, înfățișându-l în dublu aspect, întâiu faza religioasă înaintea sinedriului jidovesc, prezidat de Caiafa și apoi în pretoriu înaintea lui Pilat, procuratorul roman. Acest dublu proces pune în evidență cele două elemente ale caracterului mesianic a Mântuitorului. Tribunalul jidovesc l-a condamnat ca pe „*Fiul lui Dumnezeu*“, iar tribunalul roman ca pe „*Rege al Jidovilor*“.

Iisus a fost dus de la Ana la Caiafa, marele preot, ei au căutat să-i găsească vină Mântuitorului. Adunarea era compusă din mai marii cărturarilor și înțelepții, iar Caiafa prezida; în această calitate el a început să pună întrebări lui Iisus despre ucenicii Lui și despre învățatura Lui (Ioan XVIII, 19). Iar Iisus i-a răspuns: „*Eu am vorbit lumii pe față; todeauna am învățat pe popor în sinagogă și în Templu, unde se adună toți Iudeii și n'am spus nimic în ascuns*“. (Ioan XVIII, 20).

Sinedriul căuta o acuzațiune serioasă contra Mântuitorului care era însă inocență personificată. Și s'au găsit martori mincinoși, *exact doi*, minimum cerut de lege și au făcut mărturie mincinoasă: „*Noi l-am auzit zicând: Eu voi strica Templul acesta, făcut de mâini omenești și în trei zile voi ridica altul, care nu va fi făcut de mâini omenești* (Marcu XIV, 58). *Acuzația era gravă*. Templul, era pentru Jidovi, gloriosul centru al religiei lor. Iisus n'a răspuns nimic. El nu s'a apărat. Marele preot l-a mai întrebat: „*Ești Tu, Christosul Fiul Celui binecuvântat?*“ (Marcu XIV, 61). De această dată Mântuitorul *interpelat în numele lui Dumnezeu, răspunzând la o întrebare oficială, care era pusă de cel mai înalt demnitar al națiunii teocratice, zise: „Da, sunt și veți vedea pe Fiul omului, șezând la dreapta puterii și venind pe norii cerului*“ (Marcu XIV, 62).

Toți voiau moartea lui Iisus și dezbaterile erau îndreptate în sensul unei sentințe capitale. Caiafa uitând rolul de președinte imparțial, începe să devină prim acuzator. El și-a atins scopul, a început să-și rupă hainele în semn de mânie. El zise: „*Ce nevoie mai avem de martori?*“ Acestea zise, sinedriul confirmă pur și simplu sentința de moarte. Pentruca să intre în legalitate, Jidovii duc pe Iisus înaintea lui Pilat, reprezentantul stăpânirii romane, ca să obțină de la acesta condamnarea Mântuitorului. Urmează partea a doua a judecării Mântuitorului de către guvernatorul roman Pilat. Acesta îl supune pe Iisus unui nou interogatoriu și mărturisește celor ce l-au adus în fața lui, că n'a

găsit vina în omul acesta. Pilat voia să slobozească pe Iisus, căci ştia că din pizmă L-au dat pe Iisus în mâinile lui. Poporul îndemnat de preoţii cei mai de seamă, cere furios răstignirea Mântuitorului. Spălându-şi mâinile, Pilat zise cu voce tare: „Sunt nevinovat de sângele acestui drept, voi veţi vedea”. Prin aceasta voia să-şi legitimeze purtarea sa, degajându-se de răspundere şi liberându-şi conştiinţa de judecător. În realitate însă Pilat cedând insistenţei Jidovilor, înaintea lui Dumnezeu şi înaintea istoriei, a comis o crimă judiciară. Urmează condamnării lui Pilat, **întreg calvarul de suferinţe şi batjocură îndurat de Mântuitorul.**

Conferenţiarul încheie, că acest nedrept proces al Mântuitorului să fie pentru noi, creştinii, o *icoană vie a jertfei aduse de Iisus pentru mântuirea neamului omenesc.* Să facem fapte bune, să fim atenţi şi să urmărim învăţătura Mântuitorului, dacă vrem să dobândim viaţa şi pacea eternă!

După terminarea conferinţei, care datorită felului de expunere a conferenţiarului, a fost ascultată cu atenţiune şi a plăcut mult, „*Corul Catedral*” de sub conducerea D-lui prof. C. Vladu, a executat cu deosebită măiestrie, concertul religios „*La râul Vavilonului*”, mişcând sufletele tuturor celor prezenţi.

Legea Controlului averilor funcţionarilor publici, a fost votată la Cameră. Discuţii aprinse s'au iscat în jurul amendamentelor propuse de unii parlamentari, dar cu toată atmosfera încărcată, legea s'a votat. Procedându-se la votare, din 140 de votanţi, au votat pro 131, contra 9. Credem, că această lege, în împrejurările actuale, este mai mult decât binevenită.

Legea Conversiunii datoriilor agricole, a fost promulgată în „Monitorul oficial” de Marţi 19 l. c.

Di **Mihail Feneşan**, judecător şi în timpul din urmă procuror la tribunalul din Loc, cu data de 15 Mai a. c. îşi va deschide birou avocaţial în oraşul nostru. Recunoscut ca bun jurist, baroul de Severin, prin intrarea D-sale în rândul apărătorilor dreptăţii, va câştiga mult.

Prescurile de Sfintele Paşti (Pascuţele) le pregăteşte în condiţiile cele mai corespunzătoare în toate privinţele, **Paraschiva Goian** din **Caransebeş**, Strada Logojului No. 11 (casa Pr. Cornean).

CONCURSE.

Pe baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial dtdo 2 Novembre a. c. Nr. 6468 B. ex 1931 să escrie concurs de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul preot Ioan Oprea la parohia de cl. III-a din comuna Doman protopopiatul Boeşei-Montane cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială şi anume 8 jug. din „Şesul cu feţele”, după cari alesul capelan va plăti impozitele.

2. $\frac{1}{2}$ din birul şi stola uzitată.

3. Locuinţa liberă în casa urbană cu intravilan. Recurenţii au să înainteze act de învoire dela Prea Sfinţitul Episcop diecezan, la petiţiile de concurs adresate Consiliului parohial ort. rom. din Doman, Prea On. Oficiu Protopopesc din Boeşa-Montana şi a se prezenta în sfânta biserică spre a-şi arăta Jesceritatea în cântare şi oratorie.

Doman, din şedinţa consiliului parohial ținută la 21 Novembre 1931.

Mihail Belcea

preş. cons. par.

2 3

Traian Mircea

not. cons. par.

În conţelegere cu mine: *Petru Ieremia* Adm. ppterat.

Publicaţiune.

„Corcana” fabrica de butoaie, parchet şi lemnărie s. p. a. în Caransebeş cu hotărârea Adunării generale din 30 Martie 1930 a hotărât disolvarea societăţii prin lichidare. Tribunalul Caransebeş cu deciziunea dată sub No. soc. 200 fil 61/22-1930 a ordonat înregistrarea lichidării. În sensul al. 2 art. 202 cod. comere. creditorii societăţii sunt invitaţi, ca în termen de 6 luni dela a treia publicare a acestei publicaţiuni, să arate pretenţiunile lor contra societăţii.

„CORCANA”

Fabrică de butoaie, parchete şi lemnărie s. p. a. în lichidare în Caransebeş.

Immosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetet,
se găsesc spre vânzare la
Librăria Diecezană

Preţul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeşului.

VILA DOBOŞAN DIN BĂILE ERCULANE

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, preţuri moderate. Regiune romantică de o frumseţă rară. — Vila stă oaspeţilor la dispoziţie începând cu 1 Mai până la sfârşitul lui Octomvrie. — Informaţiuni dă:

Administraţia „Vilei Doboşan”
din Băile-Erculane.

Cinematograful „LUNA“ S. A. Caransebeș.

CONVOACARE.

Cinematograful „LUNA“ S. A. Caransebeș ține pe ziua de 26 Aprilie 1932 la orele 5 p. m. în localul Soc. Anglo-Film din Timișoara a

XVI-a adunare generală,

la care sunt invitați prin aceasta d-nii acționari.

Ordinea de zi:

1. Numirea a doi acționari pentru autentificarea protocolului.
2. Raportul Direcțiunii și a Consiliului de cenzori, prezentarea bilanțului, hotărârea privitor la acoperirea pierderii, absolvirea Direcțiunii și a Consiliului de cenzori de gestiunea lor.
3. Alegerea Direcțiunii pe termen de 1 an.
4. Alegerea Consiliului de cenzori pe termen de 1 an.
5. Autentificarea protocolului.

DIRECȚIUNEA.

CONTUL BILANȚ 1931

Numerar	807		Capital	63.000	
Imobil	800.000		Fond de rezerva	4.000	
Inventar	40.673		Creditori	825.942	892.942
Deficit	51.462	892.942			
		892.942			892.942

CONTUL PROFIT ȘI PIERDERE

Imprumutul filmelor	246.008		Vânzarea biletelor	473.045	
Reparaturi	2.045		Deficit	51.462	524.507
Salarii	94.308				
Cheltuieli generale	62.671				
Luminat și încălzit	60.179				
Impozite	59.296	524.507			
		524.507			524.507

DIRECȚIUNE:

ss. Ing. P. Goanță

ss. C. Țaranu, președinte.

ss. Dr. I. Rădulescu

ss. Ing. C. Negrei

CONSILIUL DE CENZORI:

Caransebeș, la 31 Decembrie 1931.

ss. R. Starocsik

ss. C. Vasilescu, președinte.

ss. C. Mayer

Tipografia și Librăria Diecezană Caransebeș.

Este bogat înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou. Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Legătorie proprie.

„CORCANA“ Fabrică de Butoaie, Parchete și Lemnărie S. A., în lichidare, Caransebeș.

Convocare.

Domnii acționari ai Societății „Corcana“ Fabrică de Butoaie, Parchete și Lemnărie S. A., în lichidare sunt invitați la

adunarea generală,

care se va ține în Caransebeș, 30 Aprilie 1932 ora 10⁰⁰ a. m. în biroul lichidatorului d-lui Dr. Ernest Halle.

Ordine de zi:

1. Designarea grefierului și alegerea a doi acționari, pentru autentificarea procesului verbal.
2. Raportul lichidatorilor și al cenzorilor, despre anul de lichidare 1931. Pertractarea bilanțului de lichidare.
3. Darea absoluturului.
4. Alegerea cenzorilor.
5. Eventuale propuneri anunțat în conformitate statutelor.

N. B. Acei acționari, care doresc a lua parte la adunare, sunt rugați a depune acțiunile lor, până cel mai târziu la 25 Aprilie a. a. în mâinile lichidatorului d-lui Dr. Ernest Halle, Caransebeș.

Caransebeș, la 20 Aprilie 1932.

Lichidatorii.

Activa	Contul Bilanț de lichidare pro 1931.	Pasiva
Cassa 20.—		Capital societar 5,000.000.—
Realități și instalațiuni:		Fond de rezervă 370.000.—
Imobile 2,587.000.—		Fond de amortizarea investițiilor 1,886.000.—
Instalațiunile imobilelor 1,630.000.—		Fond de rezervă, pentru creanțe dubioase 118.799.18
Inventarul fabricii 508.000.—		Fond de penzie 55.398.87
Mărfuri și material 1,649.113.—		Creditori 5,306.488.39
Debitori 2,502.807.26		
Efecte 60.000.—		
Saldo cu pierdere:		
Raportat din anul 1930 3,799.746.18		
	12,736.686.44	12,736.686.44

Caransebeș, la 31 Decembrie 1931.

Rado s. s.
lichidator

Dr. Halle s. s.
lichidator

Strauss s. s.
contabil autorizat.

L'am revidat și aflat exact:

CONSILIUL DE CENZORI:

W. Munk s. s.

Norbert Fischer s. s.
președinte, expertcontabil.

E. Rado s. s.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBESULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„**Librăria Diecezană**“ Caransebeș
cu grosul și cu bucată.